



DE KWESTIE

Het accountantsberoep in Nederland bestaat in 2020 precies 125 jaar, iets om op een feestelijke manier bij stil te staan. Dat is een uitdaging, in het jaar van corona. Maar de accountant is na 125 jaar nog steeds relevant. En springlevend.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD MARJA BROUWER

Een jubileum in coronatijd

Half maart van dit jaar konden alle plannen voor een passende viering van het 125 jaar oude georganiseerd accountantsberoep direct de versnipperaar in. Geen podium in de RAI, geen muzikale bijdrage van het voltallige NBA-personeel zoals bij het eeuwfeest in 1995, geen informeel samenzijn van leden en andere belangstellenden om samen een glas te drinken op de toekomst. In plaats daarvan werd de voorlaatste maand van het jaar ingeruimd om online, in compacte vorm, een aantal actuele thema's tegen het licht te houden. Goed nieuws: de belangstelling overtrof alle verwachtingen en de waardering van de deelnemers was onverminderd hoog. Een pleister op de wonde die corona heet. En natuurlijk valt de alternatieve viering van het jubileum in het niet bij alle kommer en kwel in bepaalde sectoren en het schrappen van mega-events die soms jarenlange voorbereiding vroegen. De Olympische Spelen verplaatsen doe je niet zomaar.

Hoe staat de accountant erbij, na 125 jaar? De voorbije decennia brachten verbreding,

internationalisering en commercialisering van een beroep, dat ooit werd ingericht om de maatschappij zekerheid te verschaffen bij financiële informatie. Na een reeks van boekhoudschandalen, nationaal en internationaal, keert de accountant terug naar zijn roots. "We zien een toekomst voor ons waarin de relevantie van het accountantsberoep is veranderd in de samenleving en waarin accountants met ambitie en trots hun vak uitoefenen. Dat streven naar maatschappelijke relevantie rust op een fundament van kwaliteit, innovatie, lerend vermogen en de zichtbaarheid die bij een 'sterk merk' hoort", aldus de Vernieuwingsagenda van de NBA. "Terug naar de basis, naar waar we voor staan als accountants: onze maatschappelijke relevantie", stelde NBA-voorzitter Marco van der Vegte tijdens de jubileumviering.

Technologie

Sommige wetenschappers betwijfelen of het accountantsvak in de huidige vorm een toekomst heeft, omdat technologie veel taken van accountants kan overnemen. Andere partijen, zoals de grote accountantsorganisaties, grijpen de technologische ontwikkeling juist aan om



de kwaliteit van het vak te verbeteren en het accent te verleggen naar inhoudelijke verdieping. Onderzoek laat zien dat er nog het nodige te verbeteren valt binnen de professie; rondom kennis en competenties, het auditproces, de relevantie van rapportages en de mate van innovatie in het controleproces. Ook de 'zachte' vaardigheden van accountants worden gememoreerd als verbeterpunt.

Tegelijk onderkennen alle betrokken in en om het vak de blijvende behoefte van organisaties en hun stakeholders aan betrouwbare beslissingsinformatie. De bestaande controlediensten van accountants, nog primair gericht op financiële informatie, kunnen worden verbreed naar het geven van zekerheid bij niet-financiële informatie. "De rol van de accountant is om de verbinding te leggen tussen de inzet van financiële middelen en de bredere resultaten van de inzet daarvan", stelde Ewout Irrgang, lid van de Algemene Rekenkamer. Ook kan die zekerheid, met inzet van informatietechnologie, frequenter worden verstrekt. Terugkijken wordt minder relevant, vooruitkijken in een snel veranderende samenleving steeds belangrijker. "Het gebeurt in de toekomst, niet in het verleden", aldus Vivienne de Leeuw, cfo van het Havenbedrijf Rotterdam. Maatschappelijk verantwoord ondernemen lijkt in ieder

Vertrouwen blijft de kurk waarop de economie drijft en daarin is de accountant nog altijd onmisbaar.

geval een thema waarop de accountant belangrijke meerwaarde kan bieden. Zeker nu wereldwijd het besef groeit dat gezamenlijke standaarden helpen om zaken meetbaar te maken. Accountants kunnen de wereld redden, stelde Peter Bakker al enkele jaren terug. Paul Polman, oud-ceo van Unilever, beaamde die stelling graag tijdens het slotevent van de jubileumviering. "Measure what you treasure." Vertrouwen en transparantie zijn cruciaal voor een welvarende maatschappij "en we hebben het accountantsberoep uitgevonden om ons in dat opzicht eerlijk te houden".

Gordijnen open

Fou-khan Tsang, voorzitter van Alfa accountants en vernieuwer binnen het vak, hoopt vooral dat het toch van zichzelf wat conservatieve accountantsberoep meer "de gordijnen open" doet. "Als je jezelf de waakhond van het maatschappelijk verkeer noemt, moet je daar wel middenin gaan staan."

Hoe het vak zich in de komende decennia ook zal ontwikkelen, de behoefte aan zekerheid blijft, stelt NBA-directeur Berry Wammes elders in dit blad. Volgens NBA-voorzitter Van der Vegte bewijst de coronacrisis meer dan ooit de relevantie van het accountantsberoep, nu er verantwoording moet worden afgelegd over de zo snel door de overheid verstrekte miljarden aan subsidiegeld. Daarbij speelt de accountant een cruciale rol.

De kwaliteit behoeft nog steeds aandacht en ook het inspelen op verwachtingen vanuit de maatschappij is van belang. Maar vertrouwen blijft de kurk waarop de economie drijft en daarin is de accountant nog altijd onmisbaar. Alle reden voor een felicitatie dus, wat de NBA-voorzitter betreft. "We mogen trots zijn op ons vak. Als we tijdig weten in te spelen op de veranderende behoeften van de wereld om ons heen en tegelijk staan voor de waarden van het beroep, gaan we een mooie toekomst tegemoet." ←

